

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/244/2018
Identifikačné číslo spisu: 5112239950
Dátum vydania rozhodnutia: 16.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5112239950.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Stredoslovenská distribučná, a.s., so sídlom v Žiline, Pri Rajčianke 2927/8, IČO: 36 442 151, proti žalovanému B., bývajúcemu v P., zastúpenému JUDr. Stanislavom Záhumenským, advokátom so sídlom v Čadci, Fraňa Kráľa 1504, o zaplatenie 6.301,50 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 13 C 52/2013, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. januára 2018, sp. zn. 5 Co 210/2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 26. júna 2014, č. k. 13 C 52/2013-67 určil, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 6.301,50 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z tejto sumy od 11. apríla 2012 do zaplatenia, nahradiť trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 1.049,22 Eur a v iných trovách konania vo výške 378,- Eur, a to všetko v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané skutkové tvrdenia žalobcu. Vychádzal z § 39 ods. 2 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, podľa ktorého je ten, kto elektrinu odoberal, povinný uhradiť skutočne vzniknutú škodu. V prejednávanom prípade bol nepochybne takou osobou žalovaný, ktorý užíval predmetnú nehnuteľnosť v P.. Podľa existujúcej právnej úpravy ide o absolútnu objektívnu zodpovednosť žalovaného za spôsobený protiprávny stav, a to bez možnosti akejkoľvek liberácie. Žalovaný ako zmluvný odberateľ elektrickej energie na predmetnom odbernom mieste bol okrem iného povinný v zmysle § 30 ods. 2 písm. b/ zákona o energetike udržiavať odberné elektrické zariadenie v zodpovedajúcom technickom stave, túto svoju povinnosť si však nesplnil, keďže bol zistený neoprávnený zásah do elektrického zariadenia. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaný je na základe prihlášky na odber elektriny zo dňa 5. decembra 1995 zmluvným odberateľom elektrickej energie na odbernom mieste P., ČOM: XXXXXXXX, z ktorého odberného miesta bola zo zariadenia pre verejný rozvod odobratá elektrická energia. Dňa 14. marca 2012 pracovníci kontroly odberných miest elektrickej energie navštívili odberné miesto žalovaného za účelom kontroly pripojenia odberného miesta, pričom bol zistený neoprávnený

odber elektrickej energie vykonaný spôsobom uvedeným v protokole, t. j. na odbernom mieste došlo k trojfázovému odbočeniu z hlavného nemeraného prívodu mimo elektromera. Žalobca faktúrou č. XXXX XXXX XXXXXXXXXX splatnou dňa 10. apríla 2012 vyúčtoval žalovanému neoprávnený odber elektriny v sume 6.301,50 Eur, pričom jednotlivé fakturačné položky vyplývajú z údajov na strane č. 2 faktúry. Presný spôsob výpočtu škody ďalej vyplýva aj z predloženého listu zo dňa 1. marca 2013 označeného ako „výpočet škody“, ktorú pohľadávku ku dňu podania návrhu žalovaný neuhradil. Tvrdenie žalovaného o formálnych nedostatkoch písomne vyhotoveného protokolu o zistení neoprávneného odberu nespochybnilo uplatňovaný nárok, rovnako ani tvrdenie, že žalovaný nebol v zmluvnom vzťahu k spoločnosti SSE - Metrológia, s.r.o., keď zmluvný vzťah bol riadne preukázaný písomnou zmluvou. Argument žalovaného, že odberné miesto bolo verejne prístupné a napojenie mimo meracie zariadenie mu mohol vykonať ktokoľvek, nebolo pre rozhodnutie súdu relevantné, nakoľko za zodpovedajúci technický stav odberného elektrického zariadenia zodpovedá zo zákona žalovaný. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že návrh je v celom rozsahu dôvodný a vyhovel mu.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 30. januára 2018, sp. zn. 5 Co 210/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a spisového materiálu skonštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s § 191 a nasl. CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vyhodnotil tak, že zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia, keď uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli uvedené v podanom odvolaní, a preto odvolanie nepovažoval za dôvodné.

3. Rozsudok odvolacieho súdu napadol včas podaným dovolaním žalovaný, prípustnosť ktorého výslovne vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, keď súdy vec nesprávne právne posúdili, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Poukázal na to, že odvolací súd sa len stotožnil s rozhodnutím okresného súdu, bez vyhodnotenia právnej otázky, či v danom prípade je správne vypočítaná náhrada škody uplatnená dodávateľom elektriny žalobcom, keď istina na ktorú súd prvej inštancie zaviazal zaplatiť žalovaného z titulu náhrady škody za neoprávnený odber niekoľkonásobne prevyšuje platby platené ním za porovnateľné obdobie pred neoprávneným odberom. Pri výraznom rozdiel mal zvažovať, či dodávateľ elektriny dostatočne preukázal, že počas obdobia neoprávneného odberu mohlo byť reálne spotrebované také množstvo elektriny, akému zodpovedá výška náhrady škody vyčíslená v žalobnom návrhu. Dovolateľ upriamil pozornosť na nález Ústavného súdu ČR I. 668/15 z 11. augusta 2015, ktorý riešil obdobnú situáciu a z odôvodnenia ktorého vyplýva, že „Pokiaľ škodca preukáže, že výška škody za neoprávnené odobratú elektrinu stanovenú podľa vykonávacieho predpisu k § 39 Energetického zákona je mnohonásobne vyššia než jeho platby za elektrinu v porovnateľných obdobiach pred neoprávneným odberom, nie je možné takto vypočítanú výšku škody bez ďalšieho akceptovať. V takomto prípade musí zohľadniť aj ďalšie okolnosti, ktoré ju môžu v maximálnej miere priblížiť k stanoveniu skutočnej výšky spôsobenej škody. Pokiaľ potom na základe vykonávaných dôkazov súd nedospeje v konkrétnej situácii k záveru, že vypočítaná výška škody s určitou mierou pravdepodobnosti zodpovedá skode skutočnej, nemôže vykonávací predpis aplikovať v tej časti, v ktorej by spôsobil takouto aplikáciou neoprávnený zásah do majetkových práv škodcu tým, že by vypočítaná výška škody plnila v prevažnej miere funkciu sankčnú a nie kompenzačnú. V takomto prípade musí o výške škody súd rozhodnúť podľa spravodlivého posúdenia jednotlivých okolností.“ Tiež namietal, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nepresvedčivý, arbitrárny tým, že sa nevysporiadal so zásadnými námietkami žalovaného.

4. Žalobca navrhol dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je dôvodné.

6. Najvyšší súd už v rozhodnutiach vydaných pred účinnosťou nového civilného procesného kódexu CSP viackrát uviedol (sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014), že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je ďalším odvolaním a dovolací súd nesmie byť vnímaný procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny náležitý právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zdefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková otázka. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad 1 Cdo 126/2017, 1 Cdo 206/2017, 1 Cdo 208/2016, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 3 Cdo 132/2017, 4 Cdo 14/2017, 4 Cdo 89/2017, 4 Cdo 207/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 186/2016, 8 Cdo 78/2017, 8 Cdo

221/2017).

12. Pokiaľ procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nevymedzí právnu otázku, ktorá v dovolacom konaní ešte nebola vyriešená, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku a ktoré rozhodnutia mal dovolateľ na mysli, v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom predpokladaný cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd. V opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný svojvoľný dovolací prieskum priečiaci sa nielen, vo všeobecnosti, novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale konkrétne aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 3 Cdo 6/2017).

13. Žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá v prvom rade formuláciu právnej otázky a zároveň, že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Na rozdiel od predošlej právnej úpravy v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, keď výlučne odvolací súd mohol vysloviť, že je v jeho rozhodnutí riešená otázka zásadného právneho významu, na ktorú samostatným výrokom pripustil dovolanie a dovolací súd nemal oprávnenie skúmať, či skutočne ide o otázku zásadného právneho významu, ale bol oprávnený preskúmať takéto rozhodnutie odvolacieho súdu iba v rámci pripustenej otázky, súčasná právna úprava dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania. Dovolací súd o tom, že dovolanie je z tohto dôvodu prípustné, nevydáva osobitné rozhodnutie, ale sám si posúdi túto otázku ako predbežnú a v prípade, že dospeje ku kladnému záveru, ide o prípustné dovolanie a dovolací súd bez ďalšieho preskúma napadnuté rozhodnutie a meritórne o ňom rozhodne. V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ (porovnaj Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 1382).

14. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

15. Z dovolania vyplýva, že dovolateľ formuloval právnu otázku tak, že či je v danom prípade správne vypočítaná náhrada škody uplatnená dodávateľom elektriny žalobcom, keď istina, na ktorú súd prvej inštancie zaviazal zaplatiť žalovaného z titulu náhrady škody za neoprávnený odber, niekoľkonásobne prevyšuje platby platené ním za porovnateľné obdobie pred neoprávneným odberom.

16. V ďalšom sa zaoberal tým, či nastolená právna otázka v rozhodovacej praxi ešte nebola vyriešená, pričom dospel k nasledovnému.

17. V uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. septembra 2017, sp. zn. 7 Cdo 102/2016 sa uvádza: Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že akceptoval záver, že množstvo skutočne neoprávnene odobratej elektriny nie je presne možné zistiť prakticky žiadnym spôsobom. Uviedol, že napríklad nie je v schopnostiach akéhokoľvek znalca spätne ustáliť, aké spotrebiče a akým spôsobom boli používané v dobe neoprávneného odberu. V zmysle § 39 ods. 2 veta druhá zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, ak nemožno vyčísliť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom elektriny, ktorý ustanoví všeobecne

záväzný predpis, ktorý vydá ministerstvo. Odvolací súd však dospel k výslednej sume vo výške 185,85 € vlastnou úvahou, čo aj uviedol v odôvodnení rozhodnutia, pričom svoj výpočet nepodporil žiadnym relevantným ustanovením zákona, resp. vyhlášky.

18. V rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 3. októbra 2011, sp. zn. 6 Cdo 76/2010 uviedol: Odvolací súd dospel k správneému záveru, že na uplatnený nárok na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom elektriny treba aplikovať ustanovenie § 39 ods. 1 a 2 zákona č. 656/2004 Z.z. (k spôsobu výpočtu vyhlášku č. 154/2005 Z.z.), ktorý právny predpis je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku predpisom špeciálnym. Tento právny predpis v ustanovení § 39 ods. 1 Občianskeho zákonníka taxatívnym spôsobom vymenováva prípady neoprávneného odberu elektriny, medzi ktoré patrí aj prípad odberu meraného meracím zariadením, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii a v odseku 2 stanovuje, kto je povinný uhradiť škodu pri neoprávnenom odbere, pričom je ním ten, kto elektrinu odoberal. Odvolací súd správne toto ustanovenie vyložil, keď dospel k záveru, že v prípade škody spôsobenej neoprávneným odberom, odberateľ zodpovedá za neporušenosť meracieho zariadenia bez ohľadu na zavinenie, je irelevantné, či neoprávnený odber zaviniel, a teda, že pre vznik zodpovednosti za neoprávnený odber dodávateľ nemá povinnosť preukázať, že zaistenie proti neoprávnenej manipulácii porušil (zaviniel) sám odberateľ. Táto legislatívna konštrukcia zvyhodňuje dodávateľa elektriny, čo je odôvodnené predovšetkým ochranou dodávateľa proti neoprávneným odberom a verejným záujmom na celkovej stabilite rozvodovej sústavy. Dodávateľ je preto pre tento prípad zodpovednostného vzťahu povinný tvrdiť a preukázať existenciu zmluvného vzťahu na dodávku elektriny v konkrétnom odbernom mieste s odberateľom, neoprávnenosť odberu v podobe porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii na meracom zariadení, a že takýmto spôsobom meraný odber elektriny odoberal odberateľ, čím vznikla dodávateľovi škoda. Naopak, odberateľ sa môže zodpovednosti za neoprávnený odber zbaviť, ak by tvrdil a preukázal, že poškodenie elektromera spôsobila tretia osoba, prípadne, že k poškodeniu došlo mimo sféru jeho zodpovednosti (napr. k poškodeniu elektromeru došlo až po jeho odňatí zamestnancom dodávateľa). Z vyššie uvedeného výkladu vyplýva, že v posudzovanej veci povinnosť tvrdiť a dokázať, že zásah do určeného meradla spôsobil žalovaný, a že na základe takéhoto zásahu neoprávnene odoberal elektrinu, nezaťažovala žalobcu tak, ako to žalovaný nesprávne uvádza v dovolaní. Žalovaný v dovolaní preto neopodstatnene namietal, že odvolací súd nesprávne posúdil zodpovednosť odberateľa elektriny za neoprávnený odber a s tým súvisiacu otázku povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti na strane žalobcu. Samotná skutočnosť, že určené meradlo bolo umiestnené v kovovej skrini (s viacerými meradlami aj pre iné subjekty), ktorá bola voľne prístupná, neuzamknutá a do ktorej sa teda mohol ktokoľvek dostať a určené meradlo poškodiť, a ani poukaz na to, že viackrát bola ich chata vykradnutá, nezbavuje žalovaného zodpovednosti za neoprávnený odber.

19. Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 12. marca 2015, sp. zn. 3 Cdo 99/2012, hoci rieši odber plynu, sa uvádza: Možno preto uzavrieť, že oba vyššie citované zákony vychádzali z objektívnej zodpovednosti odberateľa plynu za odber s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, a oba vykonávacie predpisy zhodne určovali, že ak nemožno presne určiť dobu trvania neoprávneného odberu plynu (o tento prípad ide aj v preskúmvanej veci), odber plynu sa účtuje od posledného dňa odpočtu meradla.

20. Podporne aj uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 26. novembra 2013, sp. zn. 25 Cdo 3606/2012 hovorí: Právni názor odvolacieho soudu na určení výše škody v prípade neoprávneného odberu elektrické energie, z něhož vychází napadené rozhodnutí, je v plném souladu s judikaturou dovolacího soudu. Jak již dovolací soud judikoval v obdobných případech, práva a povinnosti smluvních stran v jejich závazkovém právním vztahu, jenž byl založen smlouvou o dodávce elektriny, jsou - kromě smluvního ujednání - upraveny zvláštním právním předpisem, který je ve vztahu k občanskému zákonníku normou speciální a obsahuje i úpravu výše náhrady za neoprávnený odber elektriny (srov. napr. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 14.12.2005, sp. zn. 25 Cdo 916/2005, publikované v Souboru civilních rozhodnutí Nejvyššího soudu pod C 4024 nebo ze dne 28.3.2006, sp. zn. 25 Cdo 2768/2004, publikované v Souboru civilních rozhodnutí Nejvyššího soudu pod C 4271). Za stavu, kdy bylo prokázáno, že došlo k naplnění skutkové podstaty neoprávneného odberu podle § 51 odst. 1

energetického zákona, základ nároku dodavatele proti jeho odběrateli na náhradu škody za neoprávněný odber elektriny i jeho výše se neřídí podle obecných ustanovení občanského zákoníku o náhradě škody, nýbrž se stanoví podle zvláštního právního předpisu, kterým je v daném případě zákon č. 458/2000 Sb. a vyhláška jej provádějící, t. j. v době neoprávněného odběru vyhláška č. 51/2006 Sb., nyní vyhláška č. 82/2011 Sb. i vyhláška jim předcházející (vyhláška č. 297/2001 Sb.), které vycházejí ze zásady, že výše škody se stanoví výpočtem přesně upraveným vyhláškou, pokud výši škody nelze zjistit měřením nebo z jinak prokazatelně zjistitelných údajů o neoprávněném odběru a nedošlo ani k dohodě mezi odběratelem a dodavatelem. Zjištění celkové spotřeby elektriny a vyčíslení náhrady škody na základě změřených nebo jinak prokazatelně zjištěných údajů o neoprávněném odběru nebylo v daném případě podle skutkových zjištění možné, proto byl pro určení náhrady použit výpočet uvedený ve vyhlášce. Rozsudek odvolacího soudu vychází z právního názoru, který je v souladu s ustálenou judikaturou dovolacího soudu a není důvodu pro závěr, že by toto rozhodnutí mělo po právní stránce zásadní význam ve smyslu § 237 odst. 1 písm. c) a odst. 3 O. s. ř.

21. Z vyššie uvedeného vyplýva, že otázka neoprávněného odběru elektrickej energie a výpočet náhrady škody uplatnenej dodávateľom elektriny za jej neoprávněný odber boli predmetom riešenia slovenského dovolacieho súdu vo viacerých prípadoch, pričom súd vždy vychádzal z toho, že zodpovednosť je koncipovaná ako objektívna.

22. V danom prípade neoprávněný odber elektrickej energie bol vykonaný spôsobom tak, že na odbernom mieste došlo k trojfázovému odbočeniu z hlavného nameraného prívodu mimo elektromera. V konaní súdy mali za preukázanú existenciu zmluvného vzťahu medzi účastníkmi, neoprávněný odber bol preukázaný v sume 6.301,50 eur, pričom na objektívnej zodpovednosti odberateľa elektrickej energie nemení ani skutočnosť, že odberné miesto bolo verejne prístupné a napojenie mimo meracie zariadenie mu mohol vykonať ktokoľvek, nakoľko za zodpovedajúci technický stav odberného elektrického zariadenia zodpovedá zo zákona žalovaný ako odberateľ. Dovolací súd dospel k záveru, že ani zrušením napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu by ďalším dokazovaním vysoko pravdepodobne nebolo možné ustáliť, kto iný a v akej výške za škodu zodpovedá.

23. Pokiaľ dovolateľ v obsahu dovolania namietal aj to, že rozhodnutie je nepresvedčivé a arbitrárne, keď sa odvolací súd nevysporiadal so všetkými námietkami žalovaného, dovolací súd toto vyhodnotil podľa obsahu ako dovolanie podané prípadne aj podľa § 420 písm. f/ CSP.

24. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Pokiaľ podľa obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z toho, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený a arbitrárny a odôvodnenia rozhodnutí oboch inštancií sú nepreskúmateľné, zmatečné a nesprávne. Dovolací súd uvádza nasledovné.

26. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola ale už dávnejšou judikatúrou najvyššieho súdu považovaná za inú procesnú vadu než je zmatečnosť, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (porovnaj R 111/1998). K uvedenej námietke nepreskúmateľnosti a nedostatku v odôvodnení rozhodnutí súdov nižšej inštancie, dovolací súd odkazuje na stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku dňa 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Od tohto stanoviska dovolací súd aj za účinnosti CSP (§ 420 písm. f/) nevidí dôvod sa odkloniť.

27. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP, a to napríklad vtedy, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabikh proti Rusku, sťažnosť č. 52854/99, rozsudok z 24. júla 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, sťažnosť č. 8262/02, rozsudok z 23. júla 2009).

28. Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie ako výnimky druhej vety stanoviska R 2/2016.

29. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval súd prvej inštancie ako aj odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti tiež to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú kompletizujúcu jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Nedôvodná je preto argumentácia žalovaného, podľa ktorej je rozsudok odvolacieho súdu nepreskúmateľný. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu.

30. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 23. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII). Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany sporu na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013). Vo svetle týchto rozhodnutí aj Najvyšší súd Slovenskej republiky zastáva názor, že nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu.

31. Z hľadiska práv strany konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru ESĽP. Z ustálenej judikatúry ESĽP vyplýva, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, (napríklad rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I), podľa ktorej rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže

meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci (napr. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higgins a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I), tiež Van de Hurk v. Holandsko, sťažnosť č. 16034/90, rozsudok z 19. apríla 1994, Ruiz Torija c. Španielsko, sťažnosť č. 18390/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko, sťažnosť č. 18064/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B.

32. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

33. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra pojednania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu.

34. Obdobne ani za účinnosti CSP nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Ak je námietka nesprávneho právneho posúdenia veci odôvodňovaná tým, že skutkové zistenia a z nich vyplývajúci skutkový záver sú chybné, neúplné, nie je z obsahového hľadiska splnená zákonná náležitosť dovolania vyplývajúca z § 428 CSP, a to jeho odôvodnenie dovolacími dôvodmi.

35. Pokiaľ dovolateľ namietal správnosť a nedostatok skutkových zistení súdov ako výsledok hodnotenia dôkazov a z nich vyplývajúci skutkový záver, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov, dovolací súd uvádza, že nesprávne zistenie skutkového stavu nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP a nie je ani relevantným dovolacím dôvodom, nakoľko nepredstavuje dôvod znemožňujúci realizáciu procesných práv strany konania (porovnaj judikáty R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012).

36. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach strán právneho vzťahu. Nesprávnosť právneho posúdenia veci nemožno vymedziť nesprávnym, nedostatočným, neúplným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou buď správnosť použitia niektorej právnej normy na daný prípad, alebo správnosť jej interpretácie.

37. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia oboch súdov a ich odôvodnenia ako celok nie sú zjavne arbitrárne, nepreskúmateľné v takom rozsahu a do takej miery, že by súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu

patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že by boli zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné či už s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd alebo s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, alebo v rozpore s ustanovením o odôvodňovaní rozhodnutí § 220 CSP tak, ako to má na mysli § 420 písm. f/ CSP.

38. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP odmietol.

39. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

40. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.